

Lehti uudistuu

Informaatiotutkimus -lehti on siirtynyt avoimeen julkaisemiseen. Tämä vuoden 2008 ensimmäinen numero avaa uuden julkaisemisen ajan. Lehti tulee jatkossa ilmestymään digitaalisena avoimena julkaisuna ja vuosittain toimitettavana vuosikirjana, jossa julkaistaan lehdessä ilmestynyt aineisto painettuna. Näiden kahden rinnakkaisen julkaisumuodon avulla on mahdollista palvella monenlaisia tarpeita ja lukutapoja. Haluamme tarjota lukijoillemme ja kirjoittajille sekä digitaalisen palvelun joustavuutta sekä painetun julkaisun pysyvyyttä ja kokonaisuuden hahmotamista tukevaa lukutapaa.

Avoimeen verkkojulkaisemiseen siirtymisestä on lehden ja yhdistyksen piirissä keskusteltu jo pitkään. Tämän askeleen ottamiseen on liittynyt monenlaisia pohdintoja mahdollisuuksista ja uhista, joita avoimeen julkaisemiseen siirtyminen aiheuttaa. Pienelle tieteelliselle seuralle, jonka näkyvin toimintamuoto on alansa ainoan suomenkielisen vertaisarvioidun lehden julkaiseminen avoimeen verkkojulkaisemiseen siirtyminen on mahdollisuus. Mahdollisuus tavoittaa uusia kirjoittajia ja lukijoita verkossa on ainakin potentiaalisesti suurempi kuin aiemmin. Toivottavasti kirjoittajien ja lukijoiden kiinnostus lehden sisältöihin kasvaa avoimen julkaisemisen myötä. Lehden toimittaminen ei sinällään muutu, ainoastaan painotyö siirtyy aiemmasta neljän numeron painamisesta kerran vuodessa koottavan ja painettavan vuosikirjan tekemiseksi. Lehden tekemisen kustannukset pienentyvät jonkin verran, mutta julkaiseminen on mahdollista vain julkaisuavustuksen, vuosikirjan tilausmaksujen sekä avoimen julkaisemisen tukijoiden avulla. Viimeksi mainituiksi ovat ilahduttavasti lupautuneet informaatiotutkimuksen oppiaineet Oulun ja Tampereen yliopistoista sekä Åbo Akademista. Tieteellisten seurain valtuuskunta hallinnoi sekä julkaisuavustuksien jakamista että julkaisualustaa, jolla lehtemme jatkossa julkaistaan.

Avoimeen julkaisemiseen siirtymisen lisäksi yhdistyksellämme on käynnissä vanhemman aineiston digitointihanke. Tavoitteena on saattaa

digitaaliseen muotoon ja avoimen verkkojulkaisun piiriin vuosikerrat 1981-2002. Vuodesta 2002 lähtien aineisto on saatavissa digitaalisessa muodossa Elektra-palvelussa. Tavoitteena on saada kaikki aineisto vähitellen lukijoiden käyttöön digitaalisessa muodossa samalla julkaisualustalla. Digitointihanke on tehnyt mahdolliseksi Suomen kirjastosäätiön ja Suomen tiedekustantajien liiton.

Uusien toimintatapojen käyttöön otto vaatii rohkeutta ja heittäytymistä. Toivomme, että lehden julkaisumuodon muutos ja vanhemman aineiston käyttöön saanti innostavat osaltaan lukijoita ja kirjoittajia hyödyntämään lehtemme tarjoamia mahdollisuuksia yhä enemmän julkaisemisessa, tieteenalan seuraamisessa, ajausten vaihdossa, tutkimuksessa ja opiskelussa.

Päätoimittajan tehtävään verkkojulkaiseminen on tuonut ainakin yhden muutoksen. Pääkirjoitusta lukuunottamatta lehden aineisto onkin jo valmiina palvelussa. Ensimmäisen avoimen verkkojulkaisun numeron artikkelit ovat varsin sopivia juuri tähän numeroon. Maria Forsmanin artikkeli ”Tutkimusalan merkittävät julkaisut – Bibliometrinen analyysi sosiaalista pääomaa koskevan tutkimuksen tärkeistä julkaisuista” sekä Jarmo Saartin artikkeli ”Kirjasto ilman seiniä – tieto- ja viestintätekniikan kehitys suomalaisissa yleisissä kirjastoissa 1970–1990-luvuilla” luovat kuvaa julkaisemisen ja tiedon välityksen tavoista joihin avoin verkkojulkaiseminen osaltaan liittyy. Kimmo Kettusen väitösluento käsittelee tekstitiedonhaun ongelmia ja Pia Södergårdin väitösluento nuorten virtuaaliyhteisöjä. Lähetettyäni pääkirjoituksen toimitusihteerille taittoon kirjoitus palautuu minulle, jonka jälkeen sijoitan sen lehteen oikealle paikalle ja klikkaan juhlaallisesti painiketta ”julkaise numero”. Lehti on lukijoiden saatavissa.

Tampereella 27.5.2008

Kai Halttunen